

Børn har brug for kærlighed – plus noget mere!

Landskonference for
Sundhedsplejersker

Kolding

27. August 2018

Hvad er et godt liv for børn?

- Kærlighed
- Trivsel
- Dygtighed
- Sociale kompetencer
- Ja – plus noget mere, der handler om opdragelse og karakterdannelse

En mors vigtige erkendelse

- *Først fire år inde i moderskabet er det gået op for mig, at det er mig, der er den voksne*
- *Jeg brød med alle regler og rammer i min søgen efter frihed - og har glemt at sætte grænser for min søn.*
- *Fortvivlet erkender jeg, at der er dage hvor jeg ikke orker at være den voksne, der tager ansvar og sætter rammer for mit barn, men lader ham flyde med ud i et slaraffenland med tv "on demand", hvor man altid får lov og aldrig keder sig.*
- *Men hvad så, når han som teenager ikke har nogen steder at rette sit oprør - og ikke kan finde hverken mine eller sine egne grænser?*

Laura Dombarnowsky, journalist og mor til søn på 4 år

Mine spørgsmål

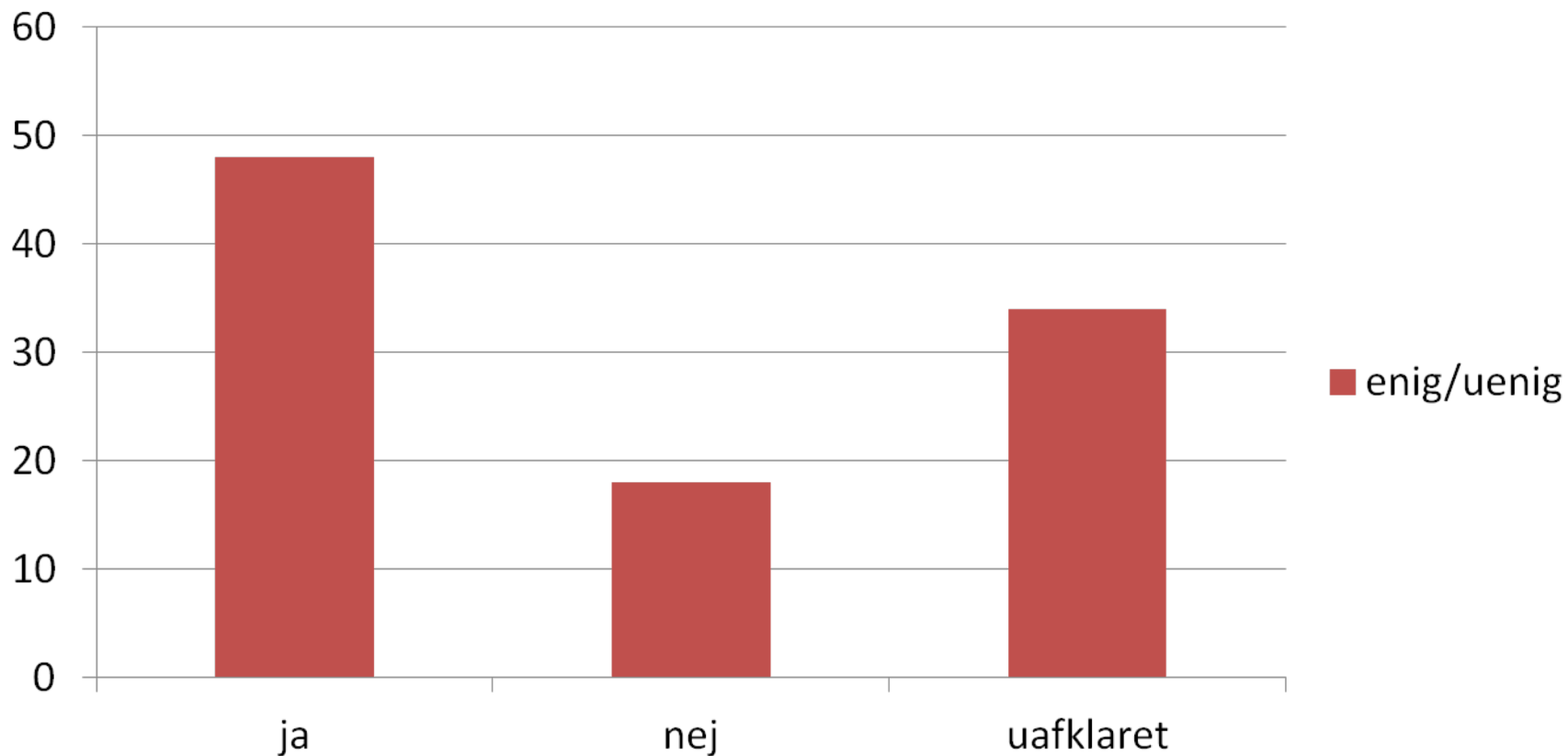
- Hvordan står det til med opdragelsen?
- Hvad er den samfundsmæssige baggrund?
- Hvor ligger udfordringen for familien?
- Hvad er det opdragelsen skal give børn?
- hvad er karakterdannelse, og hvorfor er det så vigtigt i dag?
- Hvad er den indre struktur?
- Sundhedsplejen som dannelsesforpost

Opdragelsesdebatten

- Hidsig debat om curling-opdragelse
- Alle ved, at opdragelsen har ændret sig
- Den er blevet klart mere demokratisk og børnevenlig
- og er ændret i retning af socialisering
- Socialministerens panel om opdragelse
- Gallup-undersøgelse i 2018, hvor 1032 repræsentativt udvalgte forældre til børn 3-15 års alderen
- er spurgt om deres holdninger

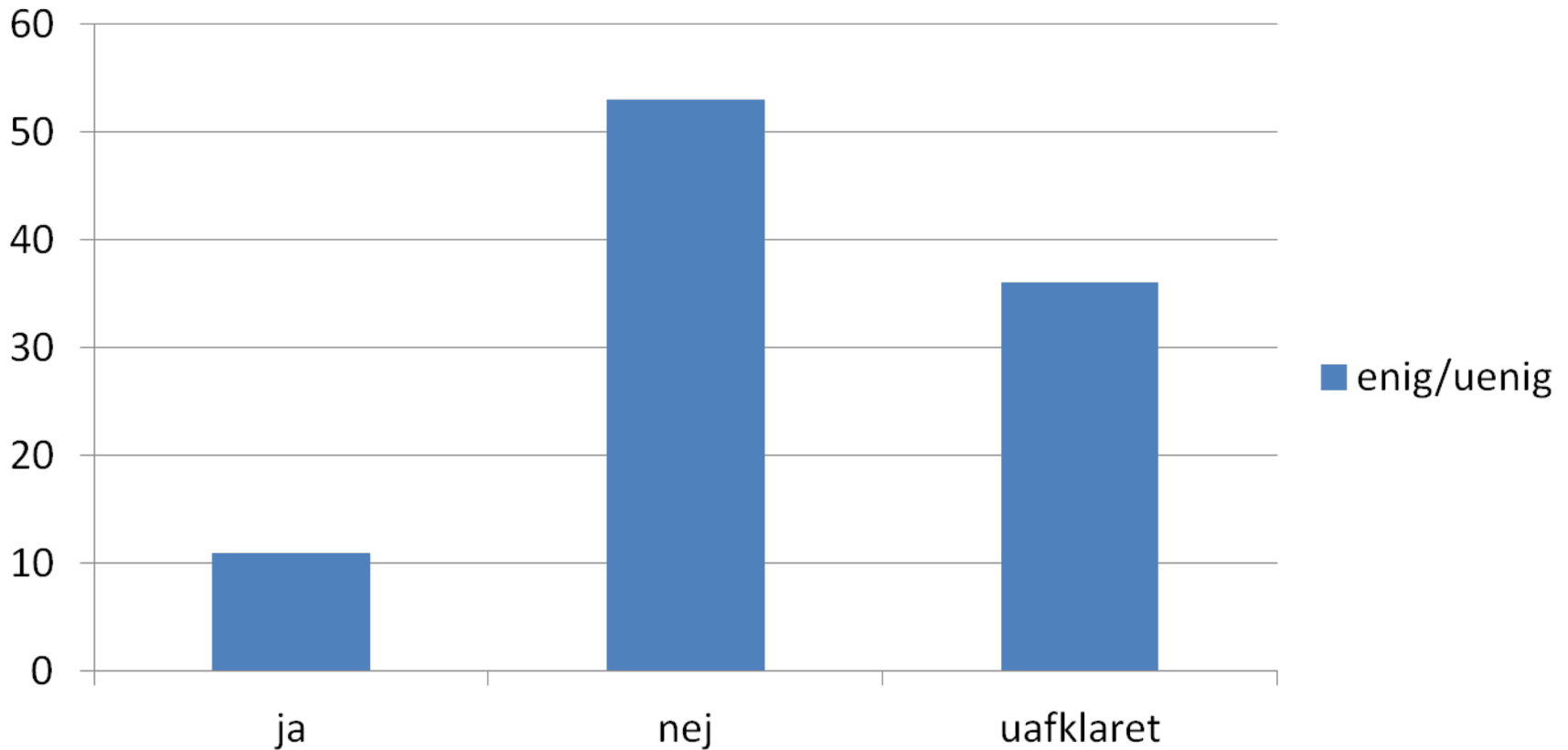
Danske børn er generelt for dårligt opdraget

enig/uenig

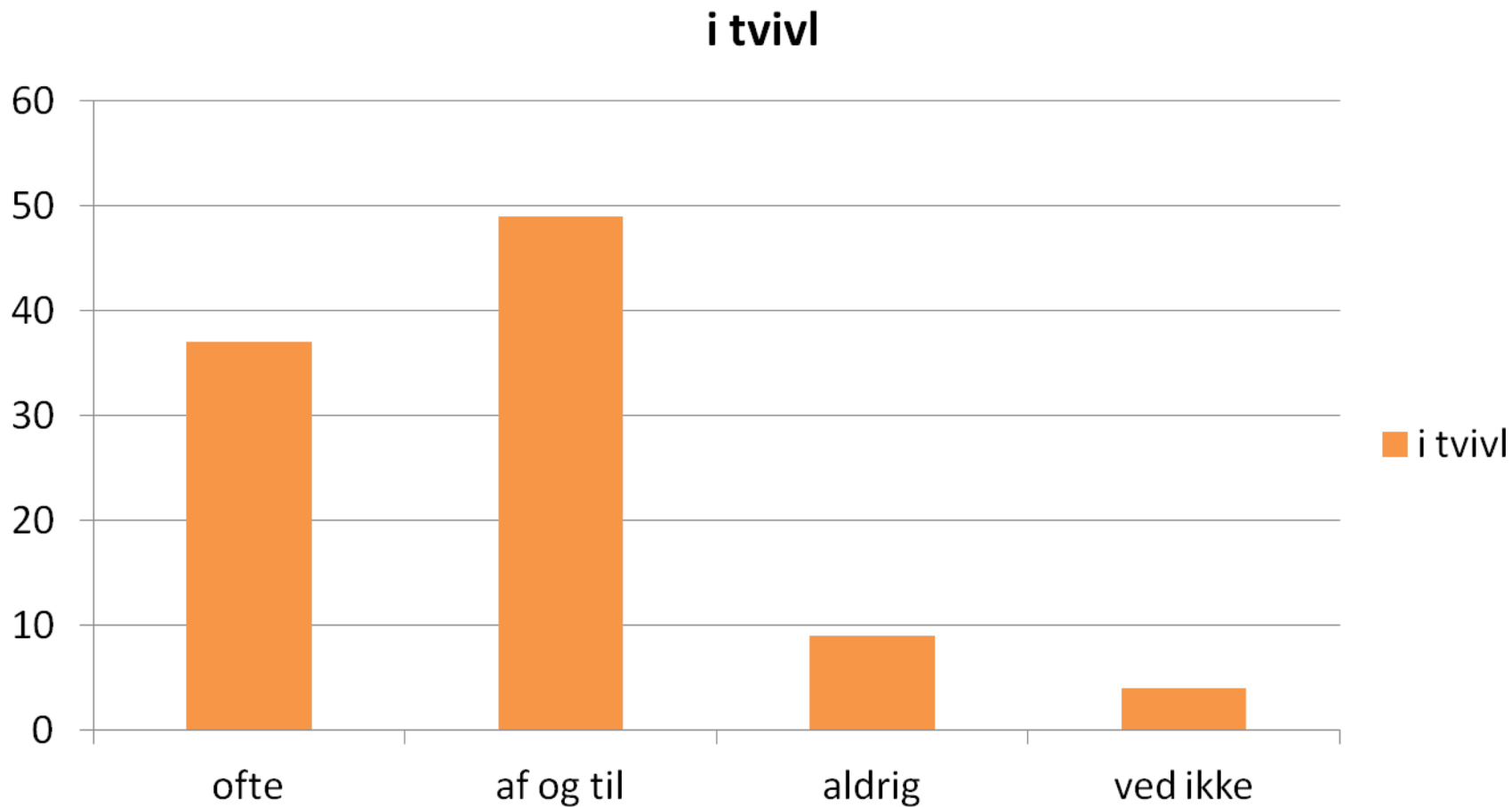

Jeg opdrager mine børn strengere end mine forældre gjorde

enig/uenig

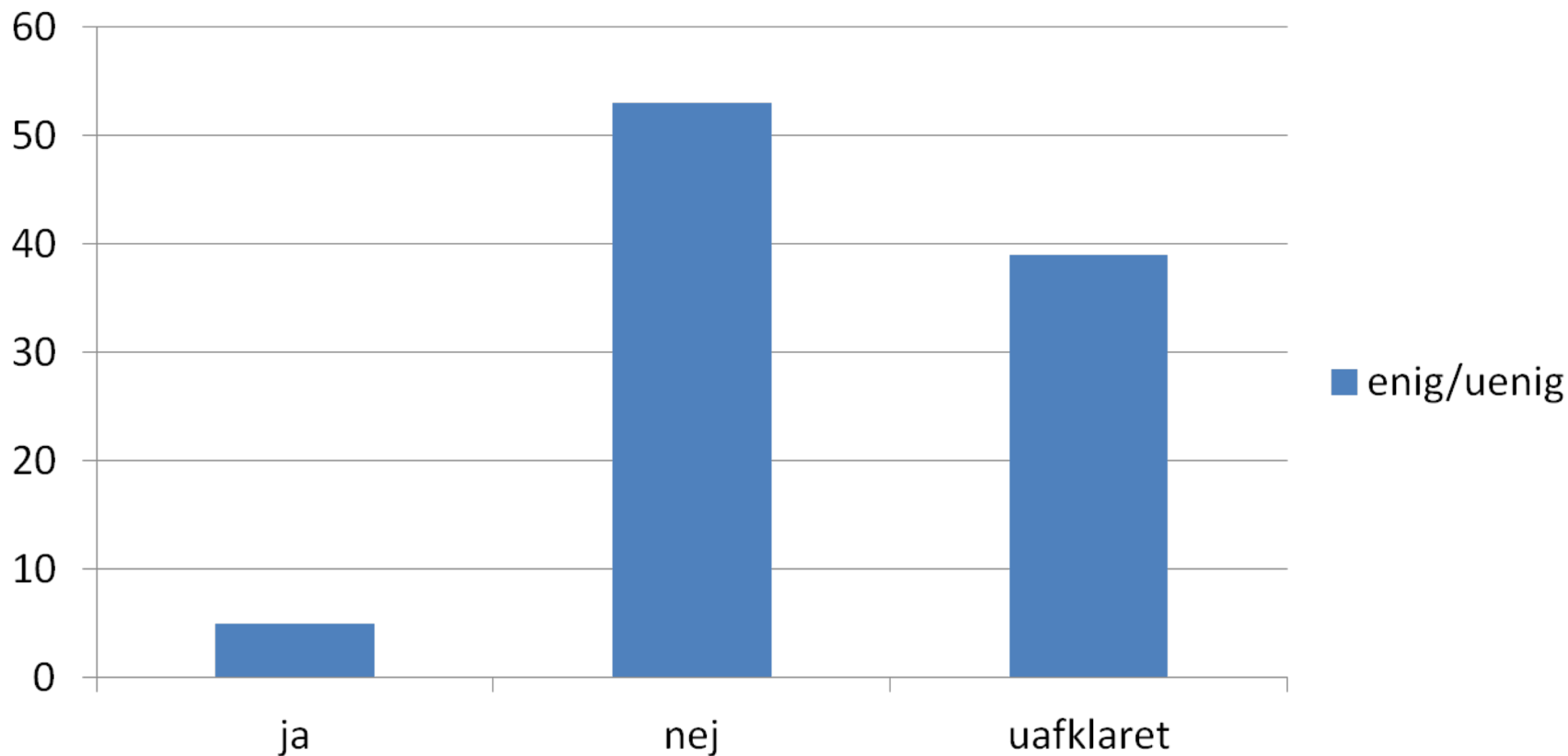

Hvor ofte i tvivl om opdragelse?

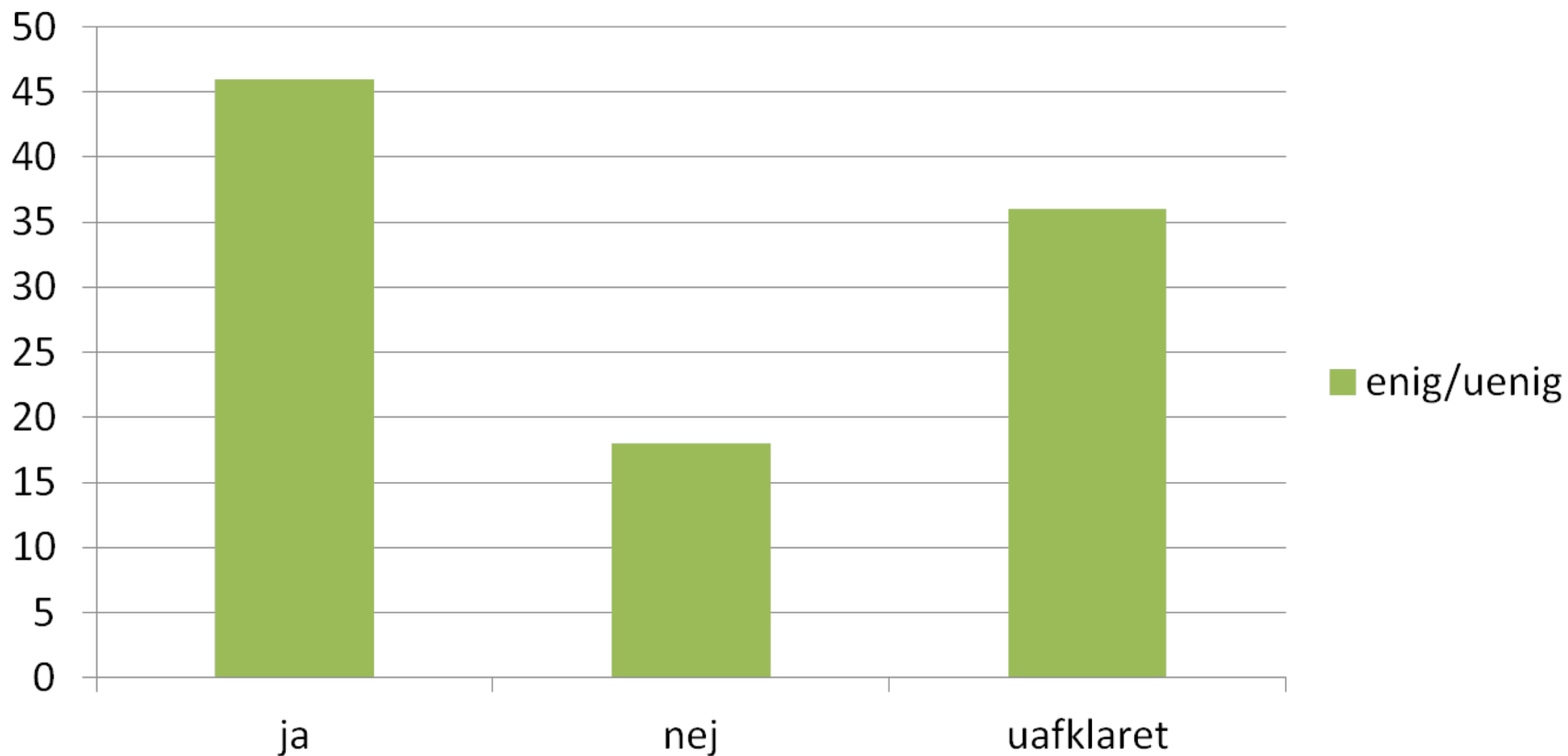
Børn i dag er mere robuste end da min generation var børn

enig/uenig

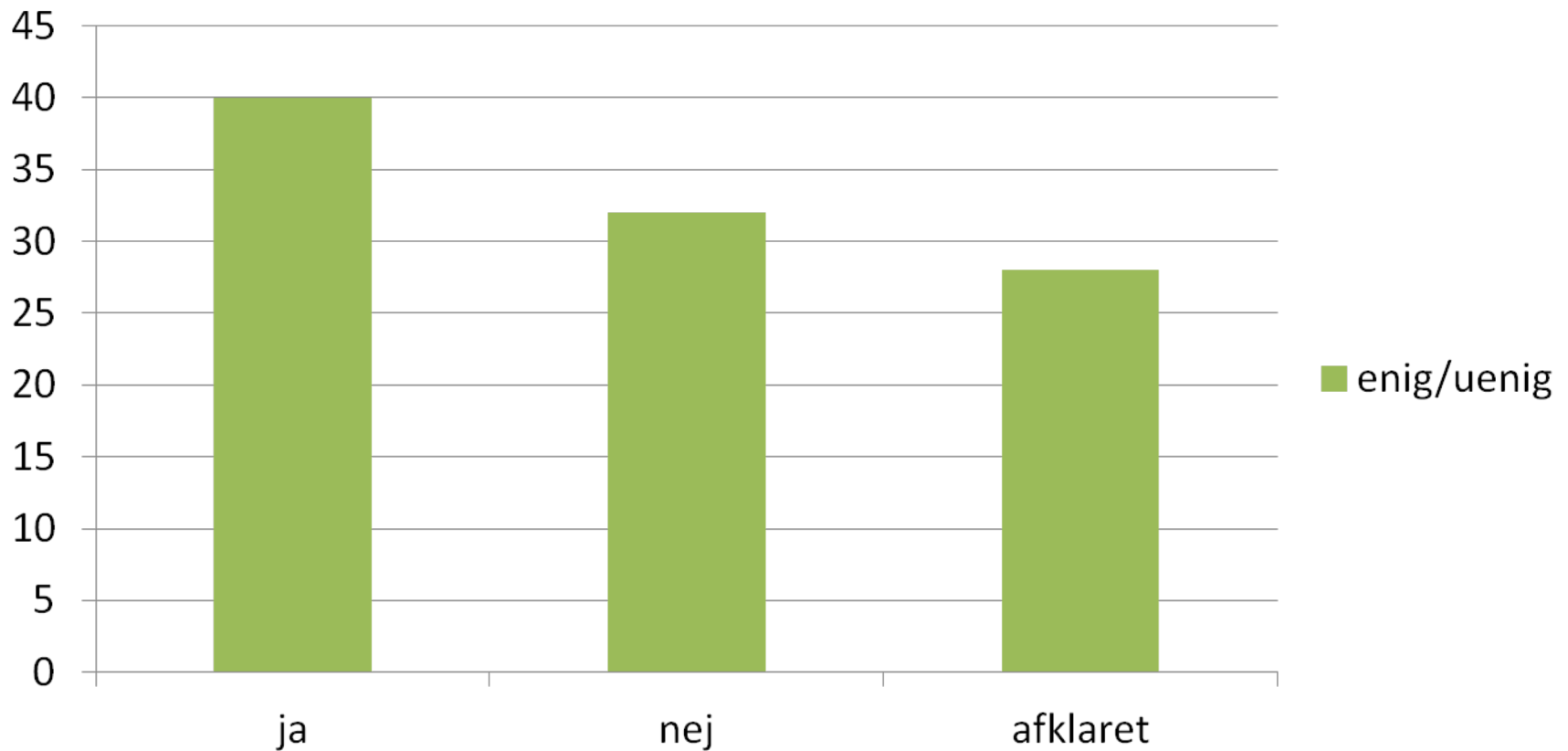
Jeg er mere sammen med mit barn end mine forældre var med mig

enig/uenig

Jeg har for lidt tid i hverdagen til at være sammen med mit barn

enig/uenig

Et samfund i opbrud

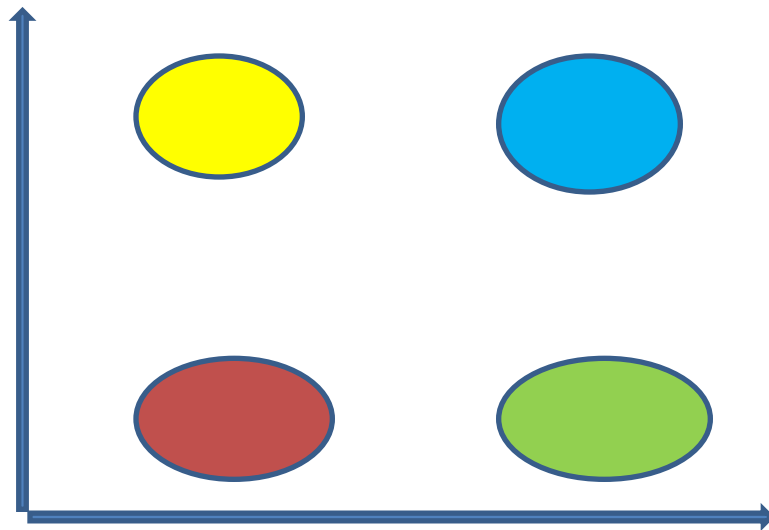
- *Opbrudssamfundet*
- *De store paraplyer er klappet sammen*
- Det individualiserede samfund
- Konkurrencestaten
- Presset på den enkelte
- En ny familie med
- *Nye familiemønstre*

De nye familiemønstre

- Danmark har tre rekorder på familieområdet
 - Småbørnsmødre på arbejdsmarkedet
 - Børn i daginstitution
 - skilsmisser
-
- Familien har den tid, der er til rest
 - *Aftalefamilien og forhandlingsopdragelsen*
 - men familier klarer det forskelligt
 - Og nogle familier skal endda have to opsplittede verdener til at hænge sammen!

Enhver familie har to opgaver

Struktur

nærhed

Den proaktive familie

- Vi skal selv skabe den proaktive familie
- *Aftalefamilien*
- Opgaver er uddelegeret
- Børn er inddraget
- Faste fælles-stunder omkring måltider
- Børn har pligter
- Den ydre struktur af normer – bliver
- *internaliseret*

KAREN LUMHOLT
OG MARIE KRAUL

BØRN

skal
da

ARBEJDE

Sådan får du dem til at hjælpe
til derhjemme

Gyldendal

Hvad kan børn klare?

- Hvad kan en 5-årig klare?
- Tage tøj af og på, hænge jakke og cykelhjelm
- Ordne madkasse, sætte i opvaskemaskine
- Rydde op på eget værelse
- Lægge tøj på plads
- Være med ved havearbejde

Hvad er karakterdannelse?

- En vis robusthed
 - Selvstændighed
 - Ansvar
-
- Men kan børn lære det?

Ansvarsopdragelse

- Nikolaj på 3 og hans mor på vej ud af storcentret:
- *Jeg kan godt forstå du er træt – det er jeg også – nu sætter vi os der og hviler os, indtil du er klar igen.....*
- *Hun går over broen til ham*
- *Han bærer sin pose*

Aristoteles (3. årh. f.Kr.)

Jeg tror

- Karakterdannelse er mere vigtigt end nogensinde
- fordi mange børn i dag får rigeligt med påvirkninger
- De har brug for indre orden
- Hvor de opdager deres egne potentialer
- får mod på livet
- *en indre målestok*

- Udvikler robusthed

Hvordan styrker vi børns karakterdannelse – helt konkret?

- Det korte svar – fire ting:
 1. fastholde normer og rammer
 2. inddrage børn og hjælpe dem til at blive bevidste om dem og få ejerskab
 3. fokusere på processen – mere end resultatet
 4. Nærvær – og selv at tage del i processen
- Hvad er normer og hvor ligger processen?

Normer er i fællesskabet

- Opgaver og pligter
- Traditioner hvor børn indgår og henter betydning
- Sociale regler som man taler om
- Ikke driller og mobber
- At man er en god ven
- At ikke alle er lige stærke og modige
- At der er noget, man skal øve sig på

Hvordan går man ind i *processen*?

- *Drengen der har været i Zoo med sin far*
- *Gå over broen*
- Tage del i den, spørge til den, udvikle den: give ny erkendelse
- Tegningen, matematikopgaven, guitartræningen, kartoffelskrælningen, stileskrivningen, beretningen
- Det kræver nærvær – og indlevelse

Processen kan være flere ting

- *Spejling af barnets indre tilstand*
- ”Du er træt, det har også været en lang dag, kom nu her, så hjælper jeg dig af med tøjet”
- *Jeg-støtte*
- ”Nu begynder du bare på oprydningen – jeg ser ned til dig om tre minutter”

Hvad lærer børn i processen?

- De opdager, at de kan
- At holde ud og tro på sig selv
- At klare en frustration
- Og truslen om nederlag
- *at de har ressourcer*
- *At kunne klare det*
- Opfindsomhed
- At sætte et mål – og nå det

En ydre struktur bliver indre

- Karakterdannelse handler om *at drage op* til værdier og normer
- *Internalisering*
- Fernando Savater: *Mod til at opdrage*
- Lev Vygotsky: *Der er ikke en indre struktur, der ikke først var en ydre struktur*

- *Men hvad er den indre struktur?*

En undersøgelse fra New Zealand

- 1037 børn født i Dunedin 1972-73
- Fulgt til de blev 32 år
- Graden af selvkontrol i barndommen 3-11 år
- Forudsiger sundhed, uddannelse, karriere, kriminalitet, misbrug
- Selvkontrol er en selvstændig faktor
- Men hvad er selvkontrol?

Selvkontrol

- Kunne klare et vist pres – uden at give op
- Vedholdenhed
- At kunne leve op til forventninger
- Sætte et mål – og nå det
- Tro på sig selv
- Social empati

- Robusthed

Selvet er som et æble

Hvad er selvet?

Hvordan styrker vi "*den jeg er*"?

- Ved at bidrage og *bære sin pose*
- *Ansvaret*
- Det moralske *MIG*
- Være en del af et fællesskab
- Kunne sige fra
- Kunne regulere egne følelser og reaktioner
- Opleve at være noget værd
- Anerkendelse og bekræftelse fra andre

Mod til at være forældre

- *Kærlighed*
 - tilknytning og omsorg
- *Kontakt*
 - forældrefærdigheder og samspil
 - nærvær og tid
- *Krav*
 - normer og forventninger
 - anerkendelse og *spejling*

Sundhedsplejen som forpost

- Ekspert, autoritet og relation
- Sundhed i bred forstand
- Være sikkerhedsnettet i børns liv
- *Dannelsesforpost*
- Styrke forældres tro på opgaven
- Give dem redskaber
- Lære dem at arbejde med normer og proces
- *At gå over broen*